

Význam hodnotenia vplyvov regulácie (RIA)

Doc. Katarína Staroňová, PhD.
staronova@governance.sk

Ústav verejnej politiky a ekonómie
Fakulta sociálnych a ekonomických vied
Univerzita Komenského v Bratislave

Čo je regulatory impact assessment (RIA)

- „informácia založená na analytických prístupoch k posudzovaniu pravdepodobných nákladov, dôsledkov a vedľajších efektov plánovaného zavedenia určitého intervenčného nástroja“ (SIGMA OECD)
- „moderný spôsob rozhodovania, ktoré je založené na dôkazoch, a ktoré poskytuje analytický rámec pre rozhodnutia na všetkých úrovniach tvorby VP a rozhodovacích procesov“ (EK)

Funkcie nástroja Hodnotenie vplyvov regulácie (výstup vs. proces)

- Informačno-analytická funkcia (ekonomická analýza prínosov a nákladov)
- Funkcia zdôvodnenia legislatívnej intervencie (lepšia regulácia)
- Funkcia transparentnosti a zúčtovateľnosti (odôvodnenie voľby v rozhodovaní)
- Konzultácie a účasť
- Vyváženosť a integrácia protichodných cieľov

Informačno-analytická funkcia RIA - nástroj na rozhodovanie exekutívy (výstup)

Informačná hodnota (Mandelkernova správa EK)

- ▶ opis problému alebo oblasti, ktorá sa právnou úpravou rieši (prečo je intervencia vlády vhodná a žiadaná);
- ▶ opis rôznych **variant** riešenia, vrátane alternatív k právnej úprave;
- ▶ vymenovanie ovplyvnených skupín pre každý variant a kvantitatívne (ak je to možné) a kvalitatívne (minimálne) hodnotenie každého variantu, vrátane výhod a nevýhod každého variantu;
- ▶ zhodnotenie **konzultačného procesu** (kto, kedy, ako) a jeho výstupov (sumár pripomienok a ich zapracovanie);
- ▶ zhodnotenie životnosti verejnej politiky alebo variant riešenia;
- ▶ zhodnotenie **vplyvov na malé a stredné podniky** alebo iné disproporčne ovplyvnené skupiny;
- ▶ vysvetlenie ako právny návrh zapadá do existujúceho právneho systému a verejnej politiky;
- ▶ načrtnutie opatrení (administratívnych a iných) na implementáciu zvoleného variantu, vrátane prínosov a nákladov kratšieho či dlhšieho implementačného rámca.

RIA a transpozičný proces

- RIA na návrhy EK
 - na účely negociácií počas legislatívneho procesu EÚ (napr. cez formuláciu **národných pozícií** na rokovaníach pracovných skupín + koordinácia negociácií s inými krajinami)
 - na domáce účely (na **zefektívnenie transpozičného a implementačného procesu**, keďže je možné včas anticipovať predpokladané vplyvy a to ešte pred prijatím samotnej úpravy na úrovni EÚ).

Konzultačný proces vs. pripomienkové konanie

“Subjekty, ktoré ovplyvňuje európska alebo národná úprava, majú právo na prístup k nej ako aj právo jej rozumieť”

Mandelkernova správa (2001), s.ii.

Dôvody:

- Rozšíriť rozsah variantov
- Zdroje údajov, dát a informácií
- Overenie predpokladov a analýz ministerstva
- Zvažovanie širokého zastúpenia záujmov

Typy:

- S odborníkmi
- So zainteresovanými osobami a verejnosťou (EK súbor *Všeobecných zásad a minimálnych noriem konzultácií s dotknutými stranami.*)

Faktory vplyvu na kvalitu doložiek vplyvov

- Koordinačný a kontrolný orgán
 - Komisia (EK, Česká republika)
 - Horizontálny koordinačný orgán (napr. Úrad vlády): Estónsko, Litva
 - Ministerstvo (napr. Maďarsko)
- Rozsah RIA
- Načasovanie RIA (fázovanie): napr. v EK „roadmapas“ (predbežná RIA) vs. úplná RIA, podobne Česká republika, Írsko, Litva
- Prehľadnosť výsledkov analýzy

Inštitucionálno-administratívny kontext

Aspects	Česká republika	Estónsko	Maďarsko	Slovensko	Slovinsko
Program Lepšej regulácie	2005	2011	2008	2007	2005
Orgán zodpovedný za lepšiu reguláciu	Ministerstvo vnútra (presun z Úradu vlády 2006)	Ministerstvo spravodlivosti + Úrad vlády	Ministerstvo spravodlivosti	Ministerstvo hospodárstva	Ministerstvo verejnej správy
RIA system prijatý	1998 (2008 účinnosť)	1999	1994	2001 (2008 Jednotná metodika)	2004
RIA systém modernizovaný	2011	2012	2010	2008, plne od 2011	2009
Orgán na dohľad nad kvalitou legislatívy	Legislatívna Rada vlády	Ministerstvo spravodlivosti, Parlament, Úrad vlády	Úrad premiéra, od 2010 Ministerstvo spravodlivosti	Legislatívna Rada vlády (+ Sekcia legislatívy ÚV)	Sekcia legislatívy ÚV
Orgán na dohľad nad kvalitou RIA	do 2006 Úrad vlády, 2006-2010 Min. vnútra, od 2010 Úrad vlády + od 2012 Komisia RIA	od 2012 Ministerstvo spravodlivosti	Ministerstvo spravodlivosti	od 2010 štyri gestorské ministerstvá	neexistuje
Koordinácia strategického plánovania	neexistuje	Úrad vlády (State Chancellory)	neexistuje	neexistuje	Úrad vlády (EU a rozvoj sekcia)

Zhrnutie výskumu 2010

Frame		Česká republika	Estónsko	Maďarsko	Slovensko	Slovinsko
Komponenty	Ciele	+	+/-	-	+/-	+
	Varianty	+	-	-	-	-
	Doložka vplyvov	+/-	+	-	-	-
	Implementácia	-	+	-	-	-
Vplyvy	fiskálne	+/-	+/-	-	+/-	+/-
	iné	-	+	-	-	-
Konzultačný proces	Identifikácia ovplyvnených skupín	+/-	+	-	+/-	+/-
	Konzultačný proces	+	+	-	-	-

Ďakujem za pozornosť!